

ECONOMIA DE LA MODERACIÓ
Germà Bel
(Publicat a *La Vanguardia*, 5 de novembre de 2013)

Els economistes no estem molt capacitats per dissertar sobre les qualitats de la moderació. En la formació que s'imparteix a les facultats d'economia tenen molt pes objectius més aviat extrems. Per exemple, la maximització de la utilitat individual o dels beneficis. O bé la minimització dels costos. És clar que tant la maximització com la minimització estan subjectes a restriccions. Així, quan es maximitza la utilitat es fa subjecte a la restricció pressupostària. L'omnipresència de les restriccions ha portat a considerar l'economia com 'la ciència lúgubre'. Encara que com la realitat té molt poques dades fixos, es poden fer coses per modificar les restriccions. Ara, en el cas de la Unió Europea, el programa de les reformes estructurals és el pla que es postula per modificar les restriccions que tenen lligada la generació de riquesa a nivells massa baixos per a la creació de suficient ocupació i benestar.

De vegades els governs s'imposen a si mateixos restriccions innecessàries, fins i tot inconvenients. Un exemple va ser la molt radical supressió pràctica per descendents i ascendents de l'impost de successions aprovada a Catalunya el 2011, encara que només dos anys abans aquest impost ja havia estat objecte d'una forta reducció. Va ser una mesura poc moderada per la seva orientació, i pel moment en què es va adoptar. Per la seva orientació, perquè Catalunya abandonava el club dels països en què es grava la successió, integrat per la gran majoria de països de la UE, així com grans economies com els EUA i el Japó, en què es considera que l'eliminació de l'impost de successions és contrària als principis d'una economia basada en els valors de l'esforç i mèrit individual. Pel seu moment, perquè es va fer en un context d'aguda crisi de les finances autonòmiques, de la qual cada dia la realitat ens subministra encara notícies. De fet, l'últim informe de la Comissió Europea en què s'avalua el Programa Nacional de Reformes d'Espanya assenyalava que les desgravacions autonòmiques sobre impostos com el de successions i donacions impedeixen generar ingressos addicionals per a les administracions i perjudiquen l'eficiència del sistema.

La regulació de l'impost de successions a Catalunya serà modificada per a 2014, amb una reforma en què es canvia l'escala de bonificacions de manera que, tot i seguit exempts en la pràctica els cònjuges, es redueixen les bonificacions per descendents i ascendents quan heretin més de 200.000 euros. El gravamen resultant és baix. Per exemple, si un fill hereta un milió d'euros (la meitat d'ells d'habitatge habitual) la quota a pagar serà inferior a 10.000 euros. Estem davant d'una reforma moderada, que ajudarà a afrontar amb menys retallades i amb més equitat distributiva els rigors pressupostaris que imposa la crisi. En suma, si bé no és gens fàcil dissertar sobre què és l'economia de la moderació, sí que resulta més assequible avaluar la moderació de mesures concretes. I aquesta és, per descomptat, una mesura ben moderada.